sikakultuuri arendamisse ja süvendamisse teadusliku sekretäri ametisse seadmise teel jne.

Meie avalik muusikaelu on koondunud peamiselt Tallinna ja meie muusikakultuur on suurel määral seotud „Estonia“ tegevusega. Niisamuti koondavad suuremal määral muusikalisi jõudusid ringhääling ja konservatoorium, mis mõlemad 1935. a. riigistati, kusjuures eriti viimast asjaolu muusikakultuuri seisukohalt tuleks hinnata tähtsaks sündmuseks.

Rahvalikkudest sündmustest 1935. aasta muusikaelus oleks nimetada Tartu laulupidu 30. VI 7800 tegelasega, mis aga vihma tõttu katkes ja peeti augusti lõpul, Tartu näituse aegu, kuhu ilmus umbes 5000 tegelast ja umb. 7000 kuulajat. Pärnus peeti VI laulupidu 6. ja 7. VII umb. 5500 osavõtjaga. Laulupäevi peeti veel Paides, Valgas, Laiusel, Kambjas, Otepääs, Rõuges jm. 21. VII korraldati Haapsalus meestelaulupäev. — Teisel suvistepühal avati Põltsamaal mälestussammas vanale muusikategelasele K. A. Hermannile.

## Eesti välismaal.

Kultuuri ekspansioon näitab ta elujõudu, ta võistlusvõimet teiste kultuuridega. Eesti kultuuri ekspansioonivõime kasvab iga aastaga ja eriti 1935. a. kohta võime esitada juba üsna pika kroonika, mis aga kaugeltki pole tühjendav.

I l u k i r j a n d u s. A. Gailiti „Toomas Nipernaadi“ ilmus tšehhikeelses tõlkes ja käsikirjas olevat valmis sloveenikeelne tõlge. A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus V“ ilmus soome keeles, kusjuures II, III ja IV köite sisu autori redaktsioonis anti V jao algul. Sama teos ilmus ka läti keeles muudetud nimega „Zeme un milestiba“ („Maa ja armastus“). O. Lutsu „Kapsapea“ ja „Kalevi kojutulek“ ilmusid soome kee-



Eesti kroonika 1935, lk. 108